C/2024/1573

5.3.2024

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Mitmepoolsuse ja peamiste rahvusvaheliste põhimõtete tugevdamine reeglitel põhineva korra loomiseks kiiresti muutuvas maailmas – kodanikuühiskonna oluline panus ÜRO süsteemi“

(omaalgatuslik arvamus)

(C/2024/1573)

Raportöör: **Christian MOOS**

Kaasraportöör: **Tanja BUZEK**

Täiskogu otsus	25.1.2023
Õiguslik alus	kodukorra artikli 52 lõige 2 – omaalgatuslik arvamus
Vastutav sektsioon	välissuhete sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	16.11.2023
Vastuvõtmine täiskogus	14.12.2023
Täiskogu istungjärk nr	583
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	194/8/17

1. **Järeldused ja soovitused**

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kordab, et Euroopa Liidu institutsioonidel on kohustus edendada universaalseid väärtusi vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 2 ja järgida Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) põhikirja põhimõtteid.

1.2. Komitee ja kodanikuühiskond ootavad, et ÜRO täidaks oma eesmärgid säilitada rahu ja julgeolekut, toetada kestlikku arengut ja rakendada inimõigusi, nii et sellest saaks kasu üha enam inimesi. Kodanikuühiskonna panus on väga oluline, et leida ja rakendada kohapealseid lahendusi, saavutada kestliku arengu eesmärgid, edendada õiglast üleminekut ja võidelda kliimamuutuste vastu.

1.3. ÜRO on ainus organisatsioon, kus sarnaselt meelestatud riigid ja vastased jätkavad suhtlust paljudes poliitikavaldkondades. Ent ÜRO üksikud liikmesriigid saavad selle tööd sihilikult takistada, mis õõnestab ÜRO suutlikkust reageerida praegustele kriisidele ja probleemidele. Liikmesriikidel, kes rikuvad ÜRO põhikirja või ÜRO lepingutest või konventsioonidest tulenevaid kohustusi, ei tohiks lubada kasutada nende täielikku osalemis- ja hääleõigust.

1.4. Kodanikuühiskond, sealhulgas sotsiaalpartnerid, ootavad, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid pühenduksid rohkem kui kunagi varem ÜRO tugevdamisele põhjalike reformide kaudu. Selleks et ÜRO suudaks vastata kasvavatele probleemidele ning jõuda ühiste väärtuste ja normide osas püsivalt üksmeelele, peab ÜRO juhtimine muutuma esinduslikumaks, kaasavamaks ja tõhusamaks. Võrdsema esindatuse tagamiseks vajavad maailma lõunapoolsed riigid suuremat sõnaõigust ÜROs.

1.5. ÜRO peab edasi arendama oma integreeritud kodanikuühiskonna organisatsioonide süsteemi. Muu hulgas tuleb selleks kehtestada kogu ÜROd hõlmav kord peamiste algatuste osas konsulteerimiseks ning petitsiooniõigus, et paremini kaasata kodanikke, kodanikuühiskonna organisatsioone, sotsiaalpartnereid, äriorganisatsioone ja muid sidusrühmi, pöörates erilist tähelepanu naiste, noorte ja kaitsetute rühmade esindatuse parandamisele. Suuremat tähelepanu tuleks pöörata olulistele rühmadele ja muudele sidusrühmadele, neid tuleks toetada ja tunnustada.

1.6. Kuigi on saavutatud mõnetist edu, peab komitee vajalikuks ELi koordineerimist parandada. EL peaks kõigis ÜRO organites ja seotud institutsioonides kõnelema ühel häälel ja vastavalt tegutsema. Komitee panus ([1]) ELi kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamise esimesse vabatahtlikku läbivaatamisse ja komitee osalemine 2023. aasta kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil ELi ametlikul esitlusel on eeskuju, mida ELi institutsioonid peaksid järgima. Samuti on need näited Euroopa kodanikuühiskonna struktureeritud kaasamisest ja koondavast rollist, mida komitee võib selles kontekstis täita.

1.7. Lisaks kvalifitseeritud häälteenamusega otsustamise kasutuselevõtule väärib kaalumist ka ELi aluslepingute reformimine välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas, et parandada ELi tegutsemissuutlikkust ja samuti suurendada tema mõju ÜROs.

1.8. Komitee kohustub tooma oma seisukohad kõigis ÜROga seotud küsimustes ELi ühise seisukoha sõnastamise protsessis paremini kuuldavale, tegema tihedamat koostööd ELi ja liikmesriikide ÜRO delegatsioonidega ning koostama tegevuskava suuremaks koostööks komitee tegevusega seotud ÜRO organitega.

2. **Mitmepoolsuse, reeglitel põhineva maailmakorra ja ÜROga seotud probleemid**

2.1. Väärtuspõhiste ühendustena on ELil ja ÜRO-l ühine tegevuskava mitmepoolsuse ja reeglitel põhineva maailmakorra edendamiseks ning rahu ja julgeoleku säilitamiseks.

2.2. ÜRO on ainus ülemaailmne raamistik, mille raames otsida kõigis poliitikavaldkondades ühiseid lahendusi ja mis võimaldab teha koostööd nii ELi partnerite kui ka vastastega, et saavutada kõigi rahvaste kestlik areng ja lahendada ühised üleilmsed probleemid. ÜRO paljud allasutused, nagu Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (ILO) ja ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), ning ÜRO programmid ja fondid, sealhulgas ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverents (UNCTAD) ja ÜRO Keskkonnaprogramm (UNEP), moodustavad ulatusliku institutsioonilise ja temaatilise platvormi.

2.3. Ukraina vastu suunatud agressioonisõjas rikub Venemaa ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtteid.

2.4. Autokraatliku regressiooni laine vähendab demokraatlike riikide arvu Euroopas ja kogu maailmas. Autokraatlikud riigid seavad kahtluse alla ÜRO põhikirjas ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud väärtused ja normid, eelkõige inimõigused ja õigusriigi põhimõtte. Isegi liberaalse demokraatiaga riigid, sealhulgas ELis, seavad nende põhimõtete ees esikohale oma huvid.

2.5. ÜRO, mis loodi 1945. aastal vastuseks teise maailmasõja õudustele ja keskendus lääne väärtustele, ei suuda piisaval määral esindada Julgeolekunõukogusse mittekuuluvaid liikmesriike. Eelkõige on alaesindatud arengumaad. Võrdne esindatus on aga vajalik, et jõuda ühiste väärtuste ja normide osas püsivalt üksmeelele.

2.6. Selleks et kaasa aidata kestliku arengu 17. eesmärgi (koostöö eesmärkide saavutamiseks) täitmisele, on mitu ÜRO organit kehtestanud oma korra koostöö tegemiseks sidusrühmade, sealhulgas kodanikuühiskonnaga. ÜRO demokratiseerimiseks ja võimestamiseks lahendama praegusi probleeme peaks kodanikuühiskonnaga tehtav koostöö olema süstemaatilisem.

2.7. ÜRO on endiselt ainus ülemaailmne raamistik, mis sobib üleilmsete lahenduste leidmiseks, et pidurdada kliimamuutusi ja leevendada nende mõju. Ilma õiglase üleminekuta, mille puhul austatakse iga ühiskonna õigust kestlikule arengule, tekivad uued konfliktid, mis sunnivad rohkem inimesi oma koduriigist põgenema.

2.8. COVID-19 pandeemia on toonud esile meie ühiskonna haavatavuse ootamatute kriiside suhtes, võimendades veelgi jõukuse ja eluväljavaadete ebavõrdset jaotumist maailma põhja- ja lõunapoolsete riikide vahel. Kuigi suure sissetulekuga riigid on sotsiaalse ja majandusliku arengu seisukohast taastunud COVID-19 pandeemia eelsele tasemele, on väikese sissetulekuga riigid raskustes veel mitmeid aastaid.

3. **ÜRO 21. sajandil**

3.1. Komitee tunnustab ÜRO panust rahu ja julgeoleku säilitamisse, inimõiguste toetamisse ja kestliku arengu edendamisse möödunud 77 aasta jooksul. Need on parim tõend selle kohta, et ÜRO on jätkuvalt ainus platvorm üleilmsete probleemide ühiseks lahendamiseks.

([1]) Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee panus ELi tasandil vabatahtlikku aruandesse kestliku arengu eesmärkide (2030. aasta tegevuskava) rakendamise läbivaatamise kohta).

3.2. Komitee toetab ÜRO reformimist ja kutsub kõiki ÜRO liikmesriike üles võtma endale kohustuse kujundada organisatsioon muutuva geopoliitilise keskkonna jaoks sobivaks. Eelkõige kutsub komitee ELi liikmesriike üles koordineerima ja edendama ühist visiooni ja seisukohta, kaasates aktiivselt kodanikuühiskonna organisatsioone.

3.3. Komitee toetab tõhusale mitmepoolsusele pühendatud kõrgetasemelise nõuandekogu tööd ja leiab, et tegevuskava „A Breakthrough for People and Planet“ ([2]) annab olulise panuse ÜRO reformiks konkreetsete soovituste väljatöötamisse.

3.4. Komitee arvates annab tulevikuteemaline tippkohtumine ELile, selle liikmesriikidele, kodanikele ja kodanikuühiskonnale võimaluse reformide nimel aktiivselt töötada. Komitee enda parima tava kogemus noorte delegaadi kaasamisega komitee delegatsiooni ([3]) ÜRO kliimamuutuste konverentsil ([4]) ning ÜRO peasekretäri noortesaadiku algatus annavad noortele sisulise hääle. Komitee tõstab esile komisjoni ELi välistegevuse noorsoo tegevuskava aastateks 2022–2027 ning leiab, et see võib olla lähtepunkt nii ÜRO algatustele kui ka ELi tegevusele ÜRO foorumil.

3.5. Uus rahu käsitlev tegevuskava annab võimaluse taastada ÜRO suutlikkus konflikte ennetada ning rahu luua ja säilitada. Et tõhustada ÜRO tööd rahu nimel, on aga vaja reformida ÜRO otsustusprotsessi, sealhulgas Julgeolekunõukogu.

3.6. Õiglase ülemineku lahendused võivad olla tõhus vahend konfliktide ennetamiseks. Need hõlmavad kollektiivläbirääkimiste edendamist kõigil tasanditel, et prognoosida ja juhtida muutusi vähese CO_2 heitega majanduse poole liikumiseks ning meetmeid kliimamuutuste mõju leevendamiseks. Samuti pakuvad need kestliku arengu võimalusi igale ühiskonnale, parandavad töötingimusi ja taotlevad kestliku arengu eesmärke.

3.7. Komitee väljendab heameelt ÜRO kavatsuse üle pöörata oma konfliktide ennetamise ja lahendamise alases tegevuses erilist tähelepanu naiste, laste ja kaitsetute rühmade kaitsele. Selleks tuleks olulistele rühmadele ja muudele sidusrühmadele anda tugevam hääl, toetus ja tunnustus.

3.8. Komitee kordab, et ÜRO töös tuleb keskse kohale seada inimõiguste ülddeklaratsioonis sätestatud õiguste ülemaailmne tagamine.

3.9. Näib, et kestliku arengu eesmärkide raames võetud kohustust parandada kõigi inimeste elu ei ole õnnestunud täita, ([5]) nagu on rõhutatud ka komitee hiljutises arvamuses ELi ja kestliku arengu tegevuskava 2030 kohta ([6]). ELil ja selle liikmesriikidel lasub eriline vastutus, et piirata jõukuse ebavõrdset jaotumist maailma põhja- ja lõunapoolsete riikide vahel ning suurendada jõupingutusi kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks 2030. aastaks.

3.10. ÜRO praegune juhtimine ei esinda enam 21. sajandi geopoliitilist ja ühiskondlikku tegelikkust. Selleks et tugevdada toetust ÜRO-le ning selle ühistele normidele ja väärtustele, on vaja muuta ÜRO juhtimine esinduslikumaks, kaasavamaks ja tõhusamaks. Arengumaad vajavad paremat esindatust Julgeolekunõukogus, samuti nagu kõigis teistes ÜRO organites.

3.11. ÜRO peab säilitama oma valitsustevahelise struktuuri ja samas tegema kaasavamal ja läbipaistvamal viisil koostööd kodanike, demokraatlike kodanikuorganisatsioonide ja -liikumiste, muude sidusrühmade, parlamentide, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja teiste ametlike üksustega ning pakkuma neile, sealhulgas olulistele rühmadele ja muudele sidusrühmadele, rohkem osalemisvõimalusi. Kooskõlas kestliku arengu 17. eesmärgiga on kaasaval otsustusprotsessil ÜROs selle eesmärkide saavutamiseks otsustav tähtsus ning seda protsessi tuleb täiustada, muutes selle aruandekohustuslikumaks ja läbipaistvamaks.

3.12. ÜROd saab pidada õiguspäraseks osalejaks üksnes siis, kui ta täidab oma eesmärke üha suurema arvu inimeste hüvanguks. Selleks peavad ÜRO otsustusprotsessid muutuma tõhusamaks, läbipaistvamaks ja vähem ummikseisudele avatuks.

([2]) Tõhusale mitmepoolsusele pühendatud kõrgetasemeline nõuandekogu, „A Breakthrough for People and Planet: Effective and Inclusive Global Governance for Today and the Future“, New York 2023.

([3]) https://www.eesc.europa.eu/en/initiatives/climate-change-conferences-cop/eesc-youth-delegate

([4]) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) osaliste konverents.

([5]) ÜRO Peaassamblee Majandus- ja Sotsiaalnõukogu, „Progress towards the Sustainable Development Goals: Towards a Rescue Plan for People and Planet. Report of the Secretary-General“ (eriväljaanne) (A/78/80-E/2023/64, lk 2).

([6]) „EL ja kestliku arengu tegevuskava aastani 2030: kestliku arengu eesmärkide rakendamise tugevdamine“ (ELT C, C/2024/876, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/876/oj).

3.13. ÜRO vajab piisavaid vahendeid ja suutlikkust, et tagada kaasavad otsustusprotsessid. Need peavad olema kohandatud väga varieeruva suutlikkusega kodanikuühiskonnale ning seega võimaldama kogu maailma kodanikel ja organisatsioonidel ÜROga koostööd teha.

4. **EL ÜROs**

4.1. Üleilmsetele probleemidele mitmepoolsete lahenduste leidmiseks seab EL sisse kõik asjakohased koostöövormid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni organite ja selle allasutustega (ELi toimimise lepingu artikli 220 lõige 1).

4.2. Olles suurim panustaja ÜRO eelarvesse, omades üht alalist liiget ÜRO Julgeolekunõukogus ja esindades enam kui 13 % kõigist ÜRO liikmesriikidest, on ELil ja selle 27 liikmesriigil potentsiaali avaldada ÜROs olulist mõju.

4.3. Siiski ei ole ELil endiselt võimalik täielikult ära kasutada oma vahendeid, et võtta juhtroll üleilmsete probleemide lahendamisel ÜRO raames. Oluliste erandite hulgas, kus EL omab juhtrolli, on kliimamuutuste vastane võitlus.

4.4. ELi ametlik osalemine ÜRO organites ja asutustes on endiselt piiratud. Lisaõigustega vaatleja staatuse saamine ÜRO Peaassamblees ja selle allorganites 2011. aastal, ([7]) sealhulgas õigus sõna võtta ja suuliselt esitada ettepanekuid ja muudatusettepanekuid, on olnud samm edasi.

4.5. Kuigi ELil on osalemisõiguste suurendamisel olnud vähest edu, on tal enamikus ÜRO organites ja asutustes üksnes vaatleja staatus. ELi ainupädevusse kuuluvates poliitikavaldkondades, nagu kaubandus, kõneleb komisjon kõigi 27 liikmesriigi nimel, omades kooskõlastatud seisukohta. Nii on see näiteks ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjonis (UNCITRAL).

4.6. Enamikus poliitikavaldkondades, millega ÜRO tegeleb, puudub ELil sageli ühtne seisukoht, tingituna ebapiisavast koordineerimisest ELi institutsioonide ja liikmesriikide vahel. Komitee kutsub ELi ja kõiki liikmesriike üles parandama ELi nähtavust, et suurendada ELi mõju ÜROs.

4.7. Komitee võib anda lisaväärtust ÜRO eesmärkide edendamiseks, näiteks olles kodanikuühiskonna sidusrühmadele platvorm ÜRO esindajatega kohtumisel ja nendega suhtlemisel. 2023. aasta juulis korraldas komitee koos ÜRO inimõiguste ülemvolinikuga ümarlaua, kus jagati komitee põhiõiguste töörühma eksperditeadmisi ([8]).

4.8. Komitee uurib võimalust luua pidev koostöö oluliste rühmade ja muude sidusrühmade ning nende piirkondlike koordinaatoritega, et tutvustada nende seisukohti ELi ja ÜRO organitele ning muuta nende nõudmised nähtavamaks.

5. **Kaalutlused**

5.1. Arvestades komitee institutsioonilist rolli nõuandva organina, on komitee laiaulatuslik töö asjakohane mitme ÜRO organi ja asutuse jaoks. Kui komitee teeb otsest koostööd erinevate ÜRO organite, asutuste ja programmidega, kuulatakse tema seisukohad ära, kuid muutusteni jõudmiseks on vaja struktureeritud ja pidevat raamistikku, et neid seisukohti ELi institutsioonide kaudu õigeaegselt suunata.

5.2. Komitee kohustub rakendama struktureeritud lähenemisviisi, et muuta oma ÜROga seotud seisukohad paremini kuuldavaks, kui EL sõnastab ÜRO-le oma ühiseid seisukohti. Komitee raportöörid peavad tegema otsest koostööd peamiste osalejatega, kes vastutavad ELi ühise seisukoha õigeaegse koostamise eest.

5.3. Komitee kohustub edendama tihedamat koostööd ELi ja selle liikmesriikide ÜRO delegatsioonidega ning loodab, et komitee arvamuste põhjal võtavad järelmeetmeid Euroopa Komisjoni peadirektoraatide vastavad osakonnad, kes tegelevad ÜRO ja mitmepoolsete organitega.

([7]) ÜRO Peaassamblee, „Participation of the European Union in the work of the United Nations“ (A/RES/65/276).

([8]) 20. juulil 2023. aastal Brüsselis toimunud komitee korraldatud konverents, mis käsitles inimõiguste eest võitlemise tugevdamist (https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/news/strengthening-fight-human-rights-eesc-president-exchanges-un-high-commissioner-volker-turk-and-csos).

5.4. Komitee peab vajalikuks ka paremat koostööd komitee enese sektsioonide vahel, et murda sisemine kapseldumine, arvestades et iseäranis just kestliku arengu eesmärgid puudutavad kõigi sektsioonide tööd. Selleks et suurendada koordineerimist sektsioonide vahel ja komitee presidendiga, teeb komitee kõigile sektsioonidele ülesandeks koostada tegevuskava komitee töö parema esindatuse saavutamiseks ÜROs ja kaasavamate suhete loomiseks asjakohaste ÜRO organitega. Kõigis sektsioonides korraldatava kaardistamise käigus selgitatakse välja, millised ÜRO organid pakuvad peamist huvi. Selleks loetletakse üles ÜRO organitega käimasolevad tegevused ja olemasolevad suhted ning protsessid, et tuua esile praegune seis ja uurida edasise koostöö võimalusi.

5.5. Komitee peab vajalikuks ELi seisukohti ÜROga seotud küsimustes paremini kooskõlastada. Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 34 lõike 2 sätetega ÜRO Julgeolekunõukogu kohta peaks kõrge esindaja esindama ELi seisukohta kõigis ÜRO organites kõigi liikmesriikide nimel. Senikaua kui ELil puuduvad ametlikud osalemisõigused, esindavad liikmesriikide valitsuste esindajad ELi ühist seisukohta ja tegutsevad vastavalt.

5.6. Komitee kutsub ELi kõrget esindajat üles võtma ELi ja selle liikmesriikide nimel ÜRO reformi käsitlevas arutelus juhtrolli. Üksnes EL, kes kõneleb ühel häälel ja võtab selgeid seisukohti, saab mõjutada ÜRO tulevikku.

5.7. Komitee toetab kindlalt Euroopa välisteenistuse jõupingutusi laiendada õigusi, mis ELil on lisaõigustega vaatleja staatuse raames, rohkematele ÜRO allorganitele.

5.8. Komitee kohustub andma kodanikuühiskonnale tulevikuteemalisel tippkohtumisel tugeva hääle, süvendades oma viimase aja koostööd ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukoguga (Ecosoc). ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu liikmete valitsused peaksid kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartneritega oma tegevuse suhtes konsulteerima ja mõtteid vahetama ning andma riiklikul tasandil korrapärasemalt aru. Komitee võib olla foorum ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogus tehtava töö arutamiseks.

5.9. Komitee tunnistab tulevikuteemalist tippkohtumist pöördelise hetkena olemasolevate rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks, iseäranis kestliku arengu eesmärkide rakendamise kiirendamiseks ja uue rahu tegevuskava loomiseks. Seepärast tugevdab komitee oma sisemist sektsiooniülest lähenemisviisi ja jätkab käimasolevat dialoogi ÜRO organitega, et selgitada välja võimalused suurendada kodanikuühiskonna rolli tippkohtumise ettevalmistamisel.

5.10. Komitee toetab ideed konsulteerida kaasavalt kodanikuühiskonnaga kogu uue sidusrühmade ÜRO juhtimisse kaasamise struktuuri kavandamise protsessi kestel. Mõni ÜRO organ juba pakub täiustatud osalemisvõimalusi – seda eeskuju peaks järgima rohkem ÜRO organeid.

5.11. Komitee kutsub ELi üles võtma juhtrolli, et parandada komitee kaasabil ÜRO süsteemis võimalusi teha koostööd demokraatlike kodanikuühiskonna organisatsioonidega. Oma välispoliitikas peaks EL aitama suurendada kodanikuühiskonna suutlikkust kogu maailmas, sealhulgas selle suutlikkust teha paremat koostööd ÜROga.

5.12. Komitee soovitab edasi arendada ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni tava küsida sidusrühmadelt kirjalikku panust kogu ÜROd hõlmavasse peamisi algatusi käsitlevasse konsulteerimisse ning kehtestada ÜRO-le petitsiooni esitamise õigus, mis tagab võimaluse kodanikel, kodanikuühiskonna organisatsioonidel ja teistel sidusrühmadel otse osaleda.

5.13. Komitee kutsub üles ühtlustama ÜRO struktuure ja muutma ÜRO otsustusprotsesse läbipaistvamaks, et suurendada ÜRO õiguspärasust, muutes samas ÜRO finantsbaasi kestlikumaks.

5.14. Komitee toetab pikaajalist üleskutset reformida ÜROd, sealhulgas Julgeolekunõukogu, et tagada kõigi maailmajagude riikide võrdne esindatus ja tõhusam otsustusprotsess, mis võimaldab üksikutel liikmesriikidel vähem tööd sihilikult takistada. ÜRO liikmesriigid, sealhulgas Julgeolekunõukogu liikmed, kes rikuvad ÜRO põhikirja, peavad jääma oma hääleõigusest ilma seniks, kuni nad jälle asuvad rahvusvahelist õigust rangelt järgima. ÜRO liikmesriike, kes rikuvad ÜRO lepingutest või konventsioonidest tulenevaid kohustusi, ei tohiks valida juhtivale kohale ÜROs või sellega seotud organis. Kõige hiljutisem juhtum puudutas Katari, kes juhatas selle aasta Rahvusvahelist Töökonverentsi, kuigi ei täitnud oma reformikohustusi Rahvusvahelise Tööbüroo haldusnõukogu ees, kahjustades ILO mainet ja rolli rahvusvaheliste tööstandardite kaitsjana.

5.15. Komitee ootab, et 2024. aastal seaksid uus Euroopa Parlament ja komisjon tulevikupaktis kokku lepitud konkreetsete meetmete rakendamise ELi välissuhete peamiseks prioriteediks järgmisel institutsioonilisel ametiajal aastatel 2024–2029. Mitmepoolsuse ja reeglitel põhineva korra edendamine peaks olema järgmise komisjoni poliitiliste suuniste prioriteetne valdkond ning see peaks kajastuma tööprogrammis ja Euroopa Ülemkogu uues strateegilises tegevuskavas.

5.16. Komitee kutsub ELi institutsioone üles töötama Euroopa tuleviku konverentsi soovituste kiire rakendamise nimel, et tugevdada ELi rahvusvahelist rolli, kogu maailma mitmepoolsust ja ILO rolli ([9]). Samas tuleb ELi välispoliitikas kasutusele võtta kvalifitseeritud häälteenamusega otsustamine; kaalumist väärib ELi aluslepingute reformimine, et märkimisväärselt parandada ELi tegutsemissuutlikkust ja samuti suurendada tema mõju ÜROs.

5.17. Komitee teeb ettepaneku luua sarnaselt meelestatud piirkondlike organisatsioonide koalitsioon, et need oleksid ÜROs paremini esindatud. Muu hulgas tuleks koalitsiooni esindajatele anda rohkem õigusi osaleda erinevates ÜRO organites ja asutustes. Maailma lõunapoolsete riikide parema esindatuse saavutamiseks peaks EL ühiste ÜRO reformide elluviimisel tegema koostööd eelkõige oma lähima naabri Aafrika Liiduga.

Brüssel, 14. detsember 2023

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president

Oliver RÖPKE

([9]) Euroopa tuleviku konverents, aruanne konverentsi lõpptulemuste kohta, mai 2022, 24. ettepanek, nr 5.